

Δημήτρης Δεσύλλας

Γιατί ξεσηκώθηκαν οι αγρότες

Η πρόσφατη, πολυήμερη και δυναμική, πανελλαδική εξέγερση των αγροτών - «ανταρσία» κατά τον πρωθυπουργό - παρόλο που αιφνιδίασε και εξέπληξε πολλούς (όχι μόνο την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ή τα αγροτικής «καταγωγής» στελέχη της), δεν αποτέλεί «κεραυνό εν αιθρία». Ούτε, φυσικά, ήταν «εξέγερση ομάδας μεγαλοσιφλικάδων», «αντεπανάσταση φοροφυγάδων» ή «απελπισμένη αντίδραση μικρομεσαίων στον αναγκαίο εκσυγχρονισμό του ελληνικού καπιταλισμού», όπως έσπευσαν να τη χαρακτηρίσουν με εκπληκτική ρηχότητα (τουλάχιστον) οι από τηλεοράσεως ή τηλεοπτικής πολυθρόνας «αναλυτές» ενός ευρύτατου ιδεολογικού και πολιτικού φάσματος, από τα δεξιά έως τα αριστερά.

Όλοι αυτοί οι «αναλυτές» ξεχνούν ή αγνοούν:

α) Ότι τέτοιες δυναμικές αγροτικές κινητοποιήσεις γίνονται πολύ συχνά τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα τις κινητοποιήσεις του «Αγροτικού Συντονισμού» στη Γαλλία (που επέδρασαν καθοριστικά και στο αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος για το Μάαστριχτ) ή τις κινητοποιήσεις των γάλλων ψαράδων, των ισπανών, πορτογάλων και ιταλών

αγροτών.

β) Την περσινή πανελλαδική εξέγερση των καπνοπαραγωγών με επίκεντρο την Κατερίνη και την Ελασσόνα.

γ) Τις φετινές δυναμικές κινητοποιήσεις των καπνοπαραγωγών όλης της χώρας που προηγήθηκαν (από τις 21 Ιανουαρίου μέχρι τις 2 Μαρτίου), τις οποίες «ανέστειλε» αδικαιολόγητα η Πανελλαδική Συντονιστική Επιτροπή Αγώνων των Καπνοπαραγωγών.

δ) Το γεγονός ότι αυτό τον καιρό συζητούνται στα όργανα της ΕΟΚ (Επιτροπή, Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας, Ευρωκοινοβούλιο, Συνδικαλιστικά και Συνεταιριστικά Όργανα των αγροτών της ΕΟΚ, ΚΟΠΑ-ΚΟΤΖΕΚΑ) οι «αγροτικές τιμές» και τα λεγόμενα «συναφή μέτρα» για τη σοδειά 1995-1996, που φέρνουν νέα σκληρά πλήγματα στο εισόδημα και την επιβίωση μεγάλων ομάδων του ελληνικού αγροτικού πληθυσμού (καπνοπαραγωγοί, βαμβακοπαραγωγοί, αμπελουργοί, σταφιδοπαραγωγοί, ελαιοπαραγωγοί, παραγωγοί οπωροκηπευτικών).

Το «φορολογικό ζήτημα», και πιο συγκεκριμένα η για πρώτη φορά φέτος φορολόγηση του συνόλου των ελλήνων αγροτών (στα πλαίσια του Προγράμματος Σύγκλισης του Μάαστριχτ) και μάλι-

στα με το άδικο και ισοπεδωτικό για μεγάλους και μικρούς αγρότες σύστημα των «αντικειμενικών κριτηρίων» (με αυθαίρετο καθορισμό «καθαρού κέρδους» κατά στρέμμα, καλλιέργεια και περιοχή), ήταν «η σταγόνα που ξεχειλίσε το ποτήρι» της συσσωρευμένης από πολλά χρόνια αγανάκτησης, πριν απ' όλα της φτωχομεσαίας αγροτιάς, που στη χώρα μας ξεκληρίζεται με ρυθμό 2% το χρόνο! Ήταν το «τίναγμα του καπακιού» της πολύχρονης αγροτικής κρίσης που έχει δημιουργήσει η εφαρμογή της αντιαγροτικής ΚΑΠ (Κοινής Αγροτικής Πολιτικής) της ΕΟΚ. Μιας πολιτικής που ύστερα από το «μήνα του μέλιτος» και την «περίοδο χάριτος» της μεταβατικής περιόδου ένταξης στην ΕΟΚ 1981-1987 (είχε ονομαστεί «περίοδος των παχειών αγελάδων» για τους αγρότες) έδειξε σταδιακά το αληθινό - αποκρουστικό της πρόσωπο μετά τις τρεις (3) διαδοχικές νεοσυντηρητικές αναθεωρήσεις της.

Η πρώτη νεοσυντηρητική αναθεώρηση της ΚΑΠ έγινε το 1986, με βασικό στοιχείο της το πάγωμα και τις μειώσεις των «αγροτικών τιμών» της ΕΟΚ, που εφαρμόστηκαν τότε για πρώτη φορά (μέχρι τότε υπήρχαν αυξήσεις των τιμών σε ECU και συμπληρωματικές «τιμαριθμικές» αυξήσεις μέσω του μηχανισμού της λεγόμενης «πράσινης δραχμής»). Η δεύτερη αναθεώρηση έγινε το Φεβρουάριο του 1988, με το σύστημα των «γεωργικών σταθεροποιητών» και με βασικά στοιχεία της: τις «ποσοτώσεις»-περιορισμούς της παραγωγής βασικών ελληνικών και μεσογειακών αγροτικών προϊόντων, τα πρόστιμα-«φόρους συνυπευθυνότητας» για τις υπερβάσεις των «ποσοστώσεων» παραγωγής, τη σταδια-

κή κατάργηση των «εθνικών» αγροτικών επιδοτήσεων (σε λιπάσματα, ζωοτροφές, επιτόκια δανείων της ΑΤΕ και σε Συνεταιρισμούς) και τον περιορισμό-συρρίκνωση της «παρέμβασης» των Συνεταιρισμών, του Κράτους άλλα και της ίδιας της ΕΟΚ σε όφελος «των δυνάμεων της αγοράς» (βιομήχανοι τροφίμων, εξαγωγείς, εισαγωγείς κ.λπ.). Η τρίτη και χειρότερη αναθεώρηση της ΚΑΠ της ΕΟΚ, είχε στόχο την «προκαταβολική» προσαρμογή της στο «πνεύμα» των διαπραγματεύσεων της ΓΚΑΤΤ (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου) και έγινε στις 21/5/1992 με το συνδυασμό όλων των προαναφερθέντων αντιαγροτικών μέτρων (της πρώτης και δεύτερης αναθεώρησης) και τη συγκεκριμενοποίησή τους για κάθε αγροτικό προϊόν.

Οι έλληνες υπουργοί Γεωργίας και οι ελληνικές κυβερνήσεις που συμφώνησαν και προσυπέγραψαν τις τρεις αναθεωρήσεις της ΚΑΠ της ΕΟΚ (του ΠΑΣΟΚ το 1986 και το 1988, της ΝΔ το 1992) υποστήριξαν ότι «οι αναθεωρήσεις βλάπτουν τους μεγαλοαγρότες των βόρειων χωρών της ΕΟΚ, ενώ αντίθετα ωφελούν τους μικρομεσαίους Έλληνες και μεσογειακούς αγρότες»! Χρησιμοποιούσαν, μάλιστα, το εξής σαθρό επιχειρήματα: «γι' αυτό γίνονται αγροτικές κινητοποιήσεις στις βόρειες χώρες της ΕΟΚ, ενώ στην Ελλάδα δεν κουνιέται φύλλο»!

Η συμφωνία της ΓΚΑΤΤ η οποία υπογράφηκε στις 15/4/1994 στο Μαράκες του Μαρόκου από τους εκπροσώπους των 108 χωρών-μελών της (με 10ετή διάρκεια, από 1/1/1995 μέχρι το 2005), για πρώτη φορά συμπεριλαμβάνει στις ρυθμίσεις της και τα αγροτικά προϊόντα που, όπως είναι γνωστό, είχαν εξαιρεθεί από τους προηγούμενους «γυ-

ρους» της ΓΚΑΤΤ.

Τα βασικά σημεία του «αγροτικού πακέτου» της συμφωνίας της ΓΚΑΤΤ είναι:

α) Η μείωση των δασμών της ΕΟΚ κατά 36% σε δετή χρονική διάρκεια (από 1/1/1995 μέχρι τα τέλη του 2000).

β) Η μείωση των «εγγώρων» ΕΟΚικών επιδοτήσεων για στήριξη της αγροτικής παραγωγής κατά 20%.

γ) Η μείωση των εξαγωγικών επιδοτήσεων της ΕΟΚ κατά 36% και της ποσότητας των επιδοτούμενων εξαγωγών κατά 21% στην δετή χρονική περίοδο εφαρμογής.

Η συμφωνία της ΓΚΑΤΤ διαμορφώνει μια παγκόσμια αντιδραστική «νέα τάξη» στο στρατηγικό τομέα των αγροτικών προϊόντων-τροφίμων, με κερδισμένους: τις πολυεθνικές εταιρίες τροφίμων (που απαιτούν και επιβάλλουν όλο και πιο φτηνά αγροτικά προϊόντα ως πρώτες ύλες τους), τους «φάρμερς» ΗΠΑ, Καναδά, Αυστραλίας, Ν. Ζηλανδίας, Βραζιλίας, τους μεγαλοαγρότες-καπιταλιστές του χωριού (στην ΕΟΚ αλλά ακόμη και στην Ελλάδα), τους εισαγωγείς αγροτικών προϊόντων από τις χώρες του λεγόμενου «Τρίτου Κόσμου». Στους ζημωμένους βρίσκονται: τα εκατομμύρια των μικρομεσαίων αγροτών σε όλο τον κόσμο και στην ΕΟΚ (ειδικά στις μεσογειακές χώρες και την Ελλάδα), οι Συνεταιρισμοί (που απειλούνται με συρρίκνωση, περιθωριοποίηση και διάλυση) και το περιβάλλον, που απειλείται με καταστροφή από τη νέα εκτεταμένη ερήμωση της αγροτικής υπαίθρου.

Η αντιαγροτική συμφωνία της ΓΚΑΤΤ οδήγησε αμέσως στην *τέταρτη κατά σειρά, πολύ χειρότερη, νεοσυντηρητική αναθεώρηση της ΚΑΠ της ΕΟΚ*.

Έχει ήδη αρχίσει από πέρσι το φθινόπωρο αυτή η αναθεώρηση κατά προϊόν ή ομάδες αγροτικών προϊόντων (καπνά, λάδι, αμπελουργικά, βαμβάκι, ζάχαρη, σταφίδες κορινθιακή και σουλτανίνα, οπωροκηπευτικά). Πρόκειται για αντιαγροτική επίθεση «νέας ποιότητας» και «μακράς πνοής» που συμπίπτει χρονικά (1995- 2000) με το γενικότερο «κοινωνικό πόλεμο» του πολυεθνικού κεφαλαίου της ΕΟΚ και των εθνικών κυβερνήσεων σε βάρος των εργαζομένων (Μάαστριχτ, 5χρονο Πρόγραμμα Σύγκλισης, Λευκή Βίβλος κ.λπ.).

Η αντιαγροτική αυτή επίθεση, πέρα από τους άλλους στόχους της (νέα κέρδη και υπερκέρδη των πολυεθνικών εταιριών τροφίμων από το «μεγάλο φαγοπότι» που θα φέρει η παγκόσμια φιλελευθεροποίηση του αγροτικού εμπορίου, ξαναμοίρασμα της «λείας» ανάμεσα στις πολυεθνικές και στις μπερλιαλιστικές δυνάμεις σε παγκόσμιο και σε ΕΟΚικό επίπεδο, πλήρης κατάργηση και του «αγροτικού κράτους πρόνοιας» κ.λπ.) επιδιώκει ταυτόχρονα μια παγκόσμια καπιταλιστική αναδιάρθρωση και κοινωνικοταξική αντιδραστική αλλαγή και στην αγροτική οικονομία και παραγωγή. Με στόχο το πολύ πιο γρήγορο ξεκλήρισμα των φτωχομεσαίων αγροτών, τη δραστική μείωση του αγροτικού πληθυσμού και τη μεγαλύτερη συγκέντρωση της γης, της παραγωγής και του αγροτικού εισοδήματος σε ολόένα και πιο λίγους μεγαλοαγρότες-καπιταλιστές του χωριού.

Η πρόσφατη αγροτική εξέγερση «πυροδοτήθηκε» ακριβώς απ' αυτές τις βαθείες αντιαγροτικές εξελίξεις της ΓΚΑΤΤ και της ΚΑΠ της ΕΟΚ (αυτό το αναγνωρίζουν πολλοί «εκ των υστέρων»

και «κατόπιν εορτής» αναλυτές των κοινωνικών εκρηξιών· ακόμα και οι κ.κ. Έβερετ και Σαμαράς). Προέκυψε από τη βαθύτερη συνειδητοποίηση του ζοφερού μέλλοντος που επέρχεται άμεσα για τους φτωχομεσαίους Έλληνες αγρότες από την παρατεταμένη επίθεση του ενιαίου ανταγροτικού μπλοκ: ΓΚΑΤΤ-ΚΑΠ-ΕΟΚ-κυβερνήσεις-πολυεθνικές-βιομήχανοι-μεγαλέμποροι (και όχι από τη λαθεμένη εκτίμηση ορισμένων, σύμφωνα με την οποία: η ΕΟΚ «διατάζει» και οι «ανίκανες», «ανίσχυρες» ή «υποτελείς» κυβερνήσεις «εκτελούν»)!

Ειδικοί ΕΟΚικοί επιστήμονες και αναλυτές υπολόγισαν ότι από τώρα μέχρι το 2000, ο αριθμός των αγροτών της ΕΟΚ θα μειωθεί κατά το ένα τρίτο (από 8.170.000 άτομα σήμερα, σε 5.500.000 το έτος 2000) και στην Ελλάδα από 900.000 σήμερα (ή 750.000 σύμφωνα με νεότερες εκτιμήσεις) σε 550.000 άτομα το έτος 2000!

Επιπλέον, «τρεις Ελλάδες» (12000000 στρέμματα) θα βγουν εκτός αγροτικής παραγωγής στην ΕΟΚ μέσω των γνωστών «προγραμμαμάτων της αγρανάπτυξης», «πρόωρης συνταξιοδότησης», «εντατικοποίησης», «δάσωσης καλλιεργούμενων αγρών», (αντί για αναδάσωση των καμμένων από τις πυρκαγιές δασών)· και φυσικά θα υπάρξει εκτεταμένη ερήμωση μεγάλων αγροτικών ζωνών και καταστροφή του αγροτικού περιβάλλοντος.

Ακόμα, με την εφαρμογή του «μητρώου αγροτών» (που ορισμένοι, ανοήτως το εμφανίζουν ως «επιτυχία» της αγροτικής εξέγερσης) θα ξεκληριστούν και «νομοθετικά-διοικητικά» πάνω από 200.000 εργατο-αγρότες (όλοι εκείνοι που το 51% του χρόνου εργασίας τους ή

του εισοδήματός τους δεν προέρχεται από την αγροτική παραγωγή, σύμφωνα με σχετικούς κανονισμούς της ΕΟΚ). Όλοι αυτοί που σήμερα συμπληρώνουν το μικρό αγροτικό εισόδημά τους με εποχιακή απασχόληση (ως οικοδόμοι, εργάτες γης, εργαζόμενοι σε γεωργικές βιομηχανίες, στον τουρισμό κ.λ.π.) θα αποκλειστούν από την ασφάλιση, περίθαλψη και αγροτική σύνταξη του ΟΓΑ, δεν θα παίρνουν αποζημιώσεις από τον ΕΛΓΑ για καταστροφές της παραγωγής, δάνεια ή λιπάσματα από το Συνεταιρισμό, επιδοτήσεις από την ΕΟΚ, π.χ., για το λάδι που αυτοκαταναλώνουν ή πωλούν, άδεια για αγροτικό αυτοκίνητο ή για τις λαϊκές αγορές.

Είναι φανερό ότι στο άμεσο μέλλον οι φτωχομεσαίοι αγρότες θα επανέρχονται ολοένα και «δριμύτεροι» στα πολύ πιο εκρηκτικά και περισσότερο ανεξέλεγκτα «Κιλελέρ της νέας εποχής». Όσο και αν μπορούν ακόμα οι μεγαλοαγρότες της «Πανθεσσαλικής Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα» να τους καπελώνουν, να «αναστέλλουν» την εξέγερση στο πιο κρίσιμο σημείο της (όταν, δηλαδή, απέκτησε πραγματικά πανελλαδική διάσταση), να τα «μαζεύουν» (με υπόδειξη του ΚΚΕ και της «ΝΔ», μετά το διάγγελμα του Πρωθυπουργού: «σταματήστε την ανταρσία») και να τους στέλνουν «πίσω στα χωράφια, επειδή ο καλός Θεός των αγροτών σήμερα έβρεξε», όπως ειπώθηκε χαρακτηριστικά από το βήμα του Κιλελέρ! Η χειραφέτηση των εξεγερμένων αγροτών από τους μεγαλοαγρότες - αγροτοπατέρες - γραφειοκράτες των τριτοβάθμιων συνδικαλιστικών και συνεταιριστικών οργανώσεων (ΠΑΣΕΓΕΣ - ΓΕΣΑΣΕ - ΣΥΔΑΣΕ) που πετάχτηκαν κυριολεκτικά «στον κάλαθο

των αγροτών», η πρωτοβουλία, αυτενέργεια και αυτοοργάνωση που ανέπτυξαν οι αγρότες με τις Συντονιστικές Επιτροπές στα «μπλόκα» με τα τρακτέρ, είναι τα πρώτα σημαντικά βήματα και τα πιο ελπιδοφόρα στοιχεία για τις επερχόμενες εξεγέρσεις της φτωχομεσαίας αγροτιάς.

Η εξέγερση των αγροτών, τα νέα χαρακτηριστικά της, το πολιτικό περιεχόμενο, τα αποτελέσματά της και, κυρίως, η κατάληξή της υπογράμμισαν την αμεσότητα της ανάγκης για τη διάσπαση της «αγροτιάς γενικά», για την ανασκευή της θεώρησής της ως «ενιαίου κοινωνικού στρώματος» ή ακόμα και ως «ενιαίας τάξης» (λογική που έχει επικρατήσει

όχι μόνο στο συνδικαλιστικό-συνεταιριστικό αγροτικό κίνημα αλλά και στην καθεστωτική Αριστερά). Είναι ώριμη και άμεση η ανάγκη για το διαχωρισμό της φτωχής αγροτιάς από τους μεγαλοαγρότες και την αστική τάξη του χωριού (από άποψη πολιτικού περιεχομένου των αγώνων της, αιτημάτων, αλλά ακόμη και ξεχωριστών - ανεξάρτητων οργάνων πάλης). Για το συντονισμό και την οργάνωση της κοινής πάλης της με τους εργάτες γης (εποχιακούς ή μόνιμους, Έλληνες ή Αλβανούς, Πολωνούς, Πακιστανούς κ.ά., που δουλεύουν σκληρά στους μεγαλοαγρότες σε άθλιες συνθήκες, χωρίς συλλογικές συμβάσεις, χωρίς ασφάλιση, περίθαλψη, σύνταξη).